

EFOP-3.4.3-16-2016-00014

Fantoly Zsanett – Lichtenstein András

Büntető eljárásjog I. – heti 2 h – 13 hét

Feladattár

Jelen tananyag a Szegedi Tudományegyetemen
készült az Európai Unió támogatásával.
Projekt azonosító: EFOP-3.4.3-16-2016-00014

**Fantoly Zsanett – Lichtenstein András
Büntető eljárásjog I. – heti 2 h – 13 hét**

Feladattár

1. Bevezető tanok és a büntetőeljárás alapfogalmai

1.1. Mely büntetőeljárás alapfogalom meghatározása olvasható az alábbiakban?

- a) Az igazság, azaz a valósággal egyező tényállás megállapítása.
- b) A lefolytatott eljárási cselekmények összessége.
- c) Azon jogi normák összessége, amelyek meghatározzák, hogy milyen szervek által és milyen eljárás keretében kell a bűncselekményeket elbírálni.
- d) Egy konkrét, megtörtént, múltbéli emberi magatartás, amely büntetőjogi szempontból büntetendő cselekmény. Ide kapcsolódik az elkövető személyének meghatározása, az elkövetett cselekmény jogi értékelése és a büntetőjogi felelősség kérdése is.
- e) A büntetőjogi felelősségre vonás törvényes rendje, a törvény által feljogosított hatóságok és más személyek cselekményeinek sora, amely arra irányul, hogy a hatóságok megállapítsák, történt-e bűncselekmény, ki az elkövetője, és ennek megfelelően alkalmazzák a büntető anyagi jogot.

1.2. A büntetőeljárás rendszerek

A megadott fogalmi elemek felhasználásával egészítse ki a táblázatot!

Szempontok	Inkvizitórius rendszer	Akkuzatórius rendszer
Jogtörténeti kialakulása		
Az eljárás célja		
Az eljárás megindulása		
A funkció-megosztás érvényesülése		
Bizonyítási rendszer		
A bíróság szerepe		
A terhelt helyzete		

a) a jogi igazság feltárása	i) középkori német és francia jog, kánonjog, abszolút monarchiák
b) aktív	j) nem érvényesül
c) az anyagi igazság feltárása	k) ókori Görögország, ókori Róma, újkori Anglia
d) az eljárás alanya	l) passzív
e) az eljárás tárgya	m) sértett kérelme, actio popularis
f) érvényesül	n) szabad
g) ex officio	
h) formális (kötött)	

2. A büntetőeljárás alapelvei

Válassza ki, melyik felsorolás tartalmaz kizárólag szervezeti alapelveket!

- a) törvény előtti egyenlőség, ártatlanság védelme, igazságszolgáltatás kizárólag a bíróságok útján, egyesbíráskodás-társasbíráskodás, bírói függetlenség, laikus elem részvétele
- b) igazságszolgáltatás kizárólag a bíróságok útján, egyesbíráskodás-társasbíráskodás, bírói függetlenség, nyilvánosság elve, laikus elem részvétele
- c) közvetlenség elve, törvény előtti egyenlőség, igazságszolgáltatás kizárólag a bíróságok útján, egyesbíráskodás-társasbíráskodás, laikus elem részvétele
- d) igazságszolgáltatás kizárólag a bíróságok útján, törvény előtti egyenlőség, egyesbíráskodás-társasbíráskodás, bírói függetlenség, laikus elem részvétele

Csoportosítsa a büntetőeljárás alábbi alapelveit, töltsse ki a táblázatot!

Szervezeti alapelvek	Működési alapelvek

- a) a bírói függetlenség elve
- b) az ítékezés alapja és vádhoz kötöttsége
- c) a bizonyítási teher
- d) a büntetőjogi felelősség önálló elbírálása
- e) a büntetőeljárás alapja és akadályai
- f) a törvény előtti egyenlőség
- g) a védelem joga
- h) a nyelvhasználat joga
- i) az eljárási feladatok megosztása
- j) az igazságszolgáltatás bírói monopóliuma
- k) az önvádra kötelezés tilalma

Mely büntetőeljárás alapelv törvényi meghatározása olvasható az alábbiakban?

- a) A bíróság csak a megvádolt személy büntetőjogi felelősségéről dönthet és csak olyan cselekményt bírálhat el, amelyet a vád tartalmaz.
- b) Senki sem tekinthető bűnösnek mindaddig, amíg bűnösségét a bíróság jogerős ügydöntő határozata meg nem állapítja.
- c) A büntetőeljárásban mindenki számára biztosítani kell a szabadsághoz és személyi biztonsághoz fűződő jogot.
- d) A kétséget kizáróan nem bizonyított tény nem értékelhető a terhelt terhére.
- e) A büntetőeljárásban a vád, a védelem és az ítékezés egymástól elkülönül.

Hasonlítsa össze az 1998. évi XIX. törvény 6. § (1) bekezdését a 2017. évi XC. törvény 4. § (1) és (2) bekezdésével, a rendelkezések tartalmát és címzetti körét tekintve? Mely büntetőeljárás alapelv(ek)et tartalmazzák a rendelkezések?

1998. évi XIX. törvény a büntetőeljárásról

A hivatalból való eljárás, a büntetőeljárás megindítása és a büntetőeljárás akadályai

6. § (1) A bíróságnak, az ügyésznek és a nyomozó hatóságnak kötelessége, hogy az e törvényben megállapított feltételek esetén a büntetőeljárást megindítsa, illetőleg az eljárást lefolytassa.

2017. évi XC. törvény a büntetőeljárásról

A büntetőeljárás alapja és akadályai

4. § (1) Az ügyészség és a nyomozó hatóság a tudomására jutott közvádra üldözendő bűncselekmény miatt hivatalból megindítja a büntetőeljárást.

(2) A bíróság - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - indítványra jár el.

3. A büntetőeljárás alanyai I. - Az eljáró hatóságok

3.1. A büntetőeljárás alanyainak fogalma és csoportosítása

Előzetes kérdések - Igaz vagy hamis?

- a) Az általános büntetőeljárási jogképesség azt határozza meg, hogy egy adott ügyben milyen feltételek fennállása esetén válhat valaki a büntetőeljárás alanyává.
- b) A büntetőeljárás alanyainak gyűjtőfogalmát a jogalkotó a Be.-ben definiálja.
- c) A büntetőeljárás alanyai a törvényi fogalommeghatározás értelmében azok a hatóságok és magánszemélyek, akiknek a büntetőeljárásban jogaik és kötelezettségeik lehetnek és ezért eljárási cselekményeket végeznek.
- d) A büntetőeljárásban részt vevő személyek büntetőeljárási cselekvőképességét az eljáró hatóságok az eljárás bármely szakában hivatalból vizsgálják.

Mely szempontok szerint csoportosíthatóak a büntetőeljárás alanyai? Egészítse ki a táblázatot! Szóban sorolja fel, hogy kik tartoznak az egyes csoportokba!

3.2. Az eljáró hatóságok

Csoportosítsa a büntetőügyekben eljáró hatóságok feladatait, az adott hatóság feladatáról szóló Be. rendelkezés alapján!

A büntetőügyekben eljáró hatóságok feladatai		
Bíróság	Ügyészség	Nyomozó hatóság

- a) az ügyészség utasításainak határidőre történő teljesítése
- b) Be.-ben meghatározott büntetőeljárással összefüggő feladatok ellátása
- c) Be.-ben meghatározott feladatok ellátása a más szerv által végzett előkészítő eljárásban
- d) büntetőeljárással összefüggő feladatok ellátása
- e) előkészítő eljárás és nyomozás végzése a bűncselekmények felderítése érdekében
- f) előkészítő eljárás végzése
- g) felderítés törvényességének felügyelete
- h) igazságszolgáltatás
- i) ítélezés
- j) közvádoló
- k) nyomozás
- l) önálló eljárás az előkészítő eljárás és a felderítés során
- m) vizsgálat irányítása

4. A büntetőeljárás alanyai II. - A magánszemélyek

Töltse ki a **Be. rendelkezéseinek megfelelően a büntetőeljárásban részt vevő alábbi személyek joghelyzetére való táblázatot a megadott jogaikkal/kötelezettségeikkel!**

Szükség esetén egy elemet többször is felhasználhat.

A büntetőeljárásban részt vevő személyek joghelyzete					
Terhelt		Védő		Sértett	
jogai	kötelezettségei	jogai	kötelezettségei	jogai	kötelezettségei

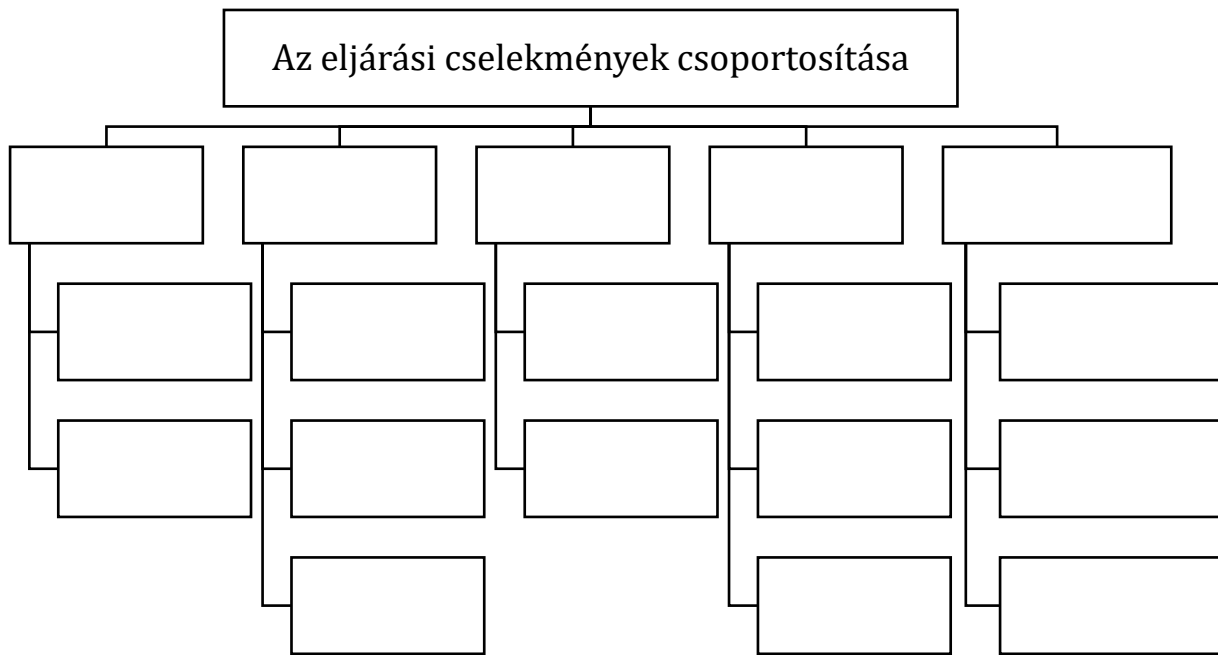
1. védő meghatalmazása vagy kirendelésének indítványozása védelmének ellátására
2. vallomástétel vagy a vallomástétel megtagadása
3. segítő közreműködésének igénybevétele
4. részvétel az eljárási cselekményeken - a szakértői vizsgálatot is ideértve - a bíróság, az ügyészség és a nyomozó hatóság rendelkezéseinek megfelelően a Be.-ben meghatározottak szerint
5. polgári jogi igényt érvényesítése magánfélként a bírósági eljárásban, a nyomozás során erre vonatkozó szándék bejelentése
6. nyilatkozattétel arról, hogy a bűncselekmény következtében milyen testi, lelki sérelmet

- szenvedett, milyen vagyoni hátrány érte, illetve kívánja-e a terhelt bűnösségének megállapítását és megbüntetését
7. minden törvényes védekezési eszköz és mód kellő időben való felhasználása a terhelt érdekében
 8. megfelelő idő és körülmények a védekezésre való felkészüléshez
 9. magánvádlókénti, pótmagánvádlókénti fellépés
 10. lakcímének, értesítési címének, tényleges tartózkodási helyének, kézbesítési címének, és - a változást követő három munkanapon belül - ennek megváltozásának az eljáró bírósággal, ügyészséggel vagy nyomozó hatósággal közlése
 11. késelem nélküli kapcsolatfelvétel a terhelttel
 12. kérdésfeltevés
 13. kérdésfeltétel
 14. jogorvoslattal éljen
 15. jogorvoslat
 16. jogait úgy gyakorolni és kötelezettségeit úgy teljesíteni, hogy azzal a büntetőeljárás időszerű lefolytatását ne akadályozza
 17. jelenlét a tárgyaláson és a törvényben meghatározott eljárási cselekményeknél jelen legyen
 18. jelenlét az olyan eljárási cselekményen, amelyen a terhelt jelen lehet vagy a terhelt jelenléte kötelező
 19. jelenlét az eljárási cselekményeken a Be.-ben meghatározottak a bíróság, az ügyészség és a nyomozó hatóság rendelkezéseinek megfelelően
 20. jelenlét a tárgyaláson és a személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés tárgyában tartandó ülésen
 21. indítvány és észrevétel tétele
 22. gyanúsítás és a vád tárgyának, továbbá ezek változásának megismerése
 23. felvilágosítás a büntetőeljárási jogairól és kötelességeiről a bíróságtól, az ügyészségtől és a nyomozó hatóságtól
 24. felszólalás az utolsó szó jogán
 25. felszólalás a perbeszéd során
 26. ellenőrzés nélkül tanácskozás a védővel
 27. egyezség megkötésének, illetve ügyészi intézkedés vagy határozat kilátásba helyezésének kezdeményezése
 28. bizonyíték előterjesztése
 29. Be.-ben meghatározott esetekben jelenlét az olyan eljárási cselekményeken is, ahol a terhelt nem lehet jelen vagy a terhelt jelenléte korlátozható

- 30.** az őt érintő bűncselekménnyel összefüggésben keletkezett ügyiratokat – a Be.-ben meghatározott kivételekkel való - megismerése
- 31.** az eljárás ügyiratait - az Be.-ben meghatározott kivételekkel - teljes terjedelmében való megismerése
- 32.** akadályoztatása esetén helyettesítéséről való gondoskodás, egyidejűleg az akadályoztatás tényéről az eljáró bíróságot, ügyészséget vagy nyomozó hatóságot tájékoztatása
- 33.** adatok beszerzése és gyűjtése a védelem érdekében a jogszabályban biztosított lehetőségek és feltételek keretei között, ill. e célból a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló törvény alapján magánnyomozót igénybevétele
- 34.** a terheltet mentő, illetve a felelősségét enyhítő tények felderítésének szorgalmazása
- 35.** a terhelt mindazon jogának teljeskörű és önálló gyakorlása, amely jellegénél fogva nem csak a terhelt személyéhez fűződik
- 36.** a terhelt felvilágosítása a védekezés törvényes eszközeiről, tájékoztatása a jogairól, figyelmeztetése a kötelezettségeire

5. Az eljárási cselekmények

Mely szempontok szerint csoportosíthatóak az eljárási cselekmények? Egészítse ki a táblázatot! Szóban sorolja fel, hogy mely eljárási cselekmények tartoznak az egyes csoportokba!

A megadott szempontok alapján határolja el egymástól a büntető eljárásjogi és a büntető anyagi jogi határidőket, töltsse ki a táblázatot!

Összehasonlítási szempont	Eljárásjogi határidő	Anyagi jogi határidő
Kezdő napja		
A hónapokban, években megállapított határidő utolsó napja		
Ha a határidő utolsó napja munkaszüneti napra esik		
A határidő lejárt		

- a) A határidő az e napot követő munkanapon jár le.
- b) A határidő e napon jár le.
- c) A kezdőnapnak a számában/elnevezésében megfelelő napot megelőző nap.
- d) Általában valamely eljárásjogi jogosultság megszűnését jelenti.
- e) Általában valamely joghátrány/hátrányos jogkövetkezmény (függő jogi helyzet) megszűnését jelenti.
- f) Az a nap, aminek száma, ill. elnevezése a kezdő napnak megfelel (ha ilyen az adott hónapban nincs, a hónap utolsó napja).
- g) Beszámít a határidőbe.
- h) Nem számít be a határidőbe.

6. A bizonyítás

Mely fogalmak meghatározását találja az alábbiakban?

Meghatározás	Fogalom
Azon tények (cselekmények, események, jelenségek), amelyek a konkrét büntetőügy tekintetében mind anyagi jogi, mind eljárásjogi szempontból jelentőséggel bírnak.	
Az a személy, akinek a bizonyítandó tényről tudomása lehet.	
Különleges tudományos ismerettel vagy gyakorlattal rendelkező személy, aki a szakértelmén alapuló véleményével segíti elő a bizonyítási eljárásban a releváns tények megállapításait és ezen alapulóan az igazság feltárását.	
A bizonyíték hordozója: olyan személy, nyilatkozat vagy dolog, amelyből a hatóság megismerheti a bizonyítékokat.	
A bizonyíték azon tulajdonsága, amely alapján nagyobb vagy kisebb mértékben képes a bizonyíték értékelését végző meggyőződésének befolyásolására.	

Karikázza be a bizonyítási eszközök csoportjait és húzza alá a bizonyítékok csoportosításának szempontjait!

a) eredeti	e) származékos
b) közvetett	f) személyi jellegű
c) közvetlen	g) tárgyi jellegű
d) mentő	h) terhelő

Hogyan dönt a bíróság az alábbi bizonyítási indítvány tárgyában? Válaszát indokolja!

A Szegedi Járásbíróságon közúti baleset okozásának vétsége miatt büntetőeljárás van folyamatban a vádlott ellen. Az ügyészség a sértett sérülésének tényleges gyógytartamát a nyomozó hatóság által beszerzett orvosi látlelettel kívánta bizonyítani. A védő álláspontja szerint azonban a gyógytartam megállapítása különleges szakértelmet igényel, ezért ebben a kérdésben szakvéleményt kell beszerezni, így erre vonatkozóan bizonyítási indítványt terjesztett elő.

Hasonlítsa össze a megadott szempontok és jellemzők segítségével az egyes bizonyítási cselekményeket, töltsse ki a táblázatot!

Egy-egy jellemzőt többször is felhasználhat.

Bizonyítási cselekmények	Elrendelője	Célja	Módjai
Szemle			
Helyszíni kihallgatás			
Bizonyítási kísérlet			
Felismerésre bemutatás			
Szembesítés			

1. a bizonyítandó tény megismerése vagy megállapítása
2. a bűncselekmény körülményeinek tisztázása
3. annak a megállapítása, hogy valamely esemény vagy jelenség meghatározott helyen időben, módon, ill. körülmények között megtörténhetett-e
4. bíróság
5. előtte: azonosító kérdések feltevése és jegyzőkönyvben való rögzítése
6. helyszínen történő kihallgatás
7. lehetőleg ugyanolyan jellegű körülmények között, mint ahogyan a vizsgált esemény vagy jelenség megtörtént, ill. megtörténhetett
8. minimum 3 személy vagy tárgy közötti nem feltűnő elhelyezés
9. nyomozó hatóság
10. személy vagy tárgy felismerése
11. személy, tárgy, vagy helyszín megtekintése
12. szükség esetén egymáshoz kérdések intézése
13. tárgy vagy helyszín megfigyelése
14. ügyészség
15. vallomások előszóban egymással való közlése
16. vallomások közötti ellentét tisztázása

7. Feladatok a leplezett eszközökhöz és a kényszerintézkedésekhez

7.1. Leplezett eszközök

Csoportosítsa a felsorolt leplezett eszközöket, töltsse ki a táblázatot! Karikázza be a büntetőeljárásba a 2017. XC. törvénnyel újonnan bevezetett jogintézmény(ek)et!

Leplezett eszközök		
Engedélyhez nem kötött	Engedélyhez kötött	
	Ügyészi ~	Bírói ~

1. valótlan vagy megtévesztő információ közlése
2. titkosan együttműködő személy igénybevétele
3. titkos kutatás
4. titkos információ gyűjtése, ellenőrzése
5. sértett vagy más személy helyettesítése
6. rejtett figyelés
7. lehallgatás
8. küldemény titkos megismerése
9. információs rendszer titkos megfigyelése
10. hozzájárulással alkalmazott megfigyelés
11. hely titkos megfigyelése
12. fizetési műveletek megfigyelése
13. feljogosított szerv tagja és titkosan együttműködő személy alkalmazása álvásárlás érdekében
14. fedőokirat, fedőintézmény és fedőadat felhasználása
15. fedett nyomozó alkalmazása
16. csapda alkalmazása
17. büntetőjogi felelősségre vonás elkerülésének kilátásba helyezése
18. álvásárlás

7.2 Kényszerintézkedések

Mely vagyont érintő kényszerintézkedés meghatározása olvasható az alábbiakban? Nevezze meg a kényszerintézkedést, töltsse ki a táblázatot!

Meghatározás	Kényszerintézkedés
Célja a bizonyítási eszköz, illetve az elkobozható dolog vagy a vagyoneklobzás alá eső vagyon biztosítása a büntetőeljárás eredményes lefolytatása érdekében. A tulajdonjogot korlátozza.	
A lakás, az egyéb helyiség, a bekerített hely vagy a jármű átkutatása a büntetőeljárás eredményes lefolytatása érdekében. Információs rendszer, illetve adathordozó átvizsgálására is kiterjedhet.	
A vagyoneklobzás vagy a polgári jogi igény biztosítása érdekében a zár alá vétel tárgya feletti rendelkezési jog felfüggesztése.	
A bizonyítási eszköz, az elkobozható, illetve a vagyoneklobzás alá eső dolog megtalálása céljából az e kényszerintézkedés alá vont személy ruházatának és testének az átvizsgálása. Ennek során a kényszerintézkedés alá vont személynél található bármely dolog is átvizsgálható.	

Válaszolja meg az alábbi jogesethez kapcsolódó kérdéseket! Válaszait indokolja!

A 2018. július 4-én 14 órára kitűzött nyomozási bírói ülésre a 2018. július 1. 15 óra 30 perctől kezdődően őrizetben lévő gyanúsítottat a rendőr-főkapitányság kísérő őrei előállították. A nyomozási bíró az ülést 14 óra 30 perckor kezdte meg, a gyanúsított meghallgatása 16 óra 5 perckor kezdődött. A nyomozási bíró a gyanúsított letartóztatását 17 óra 10 perckor rendelte el.

(didaktikai jogeset a BH 2016.138. nyomán)

a) Mikor telt le a terhelt őrizetének törvényben meghatározott határideje?

b) Kényszerintézkedés hatálya alatt állt-e a terhelt 2018. július 4-én 16 óra 45 perckor?

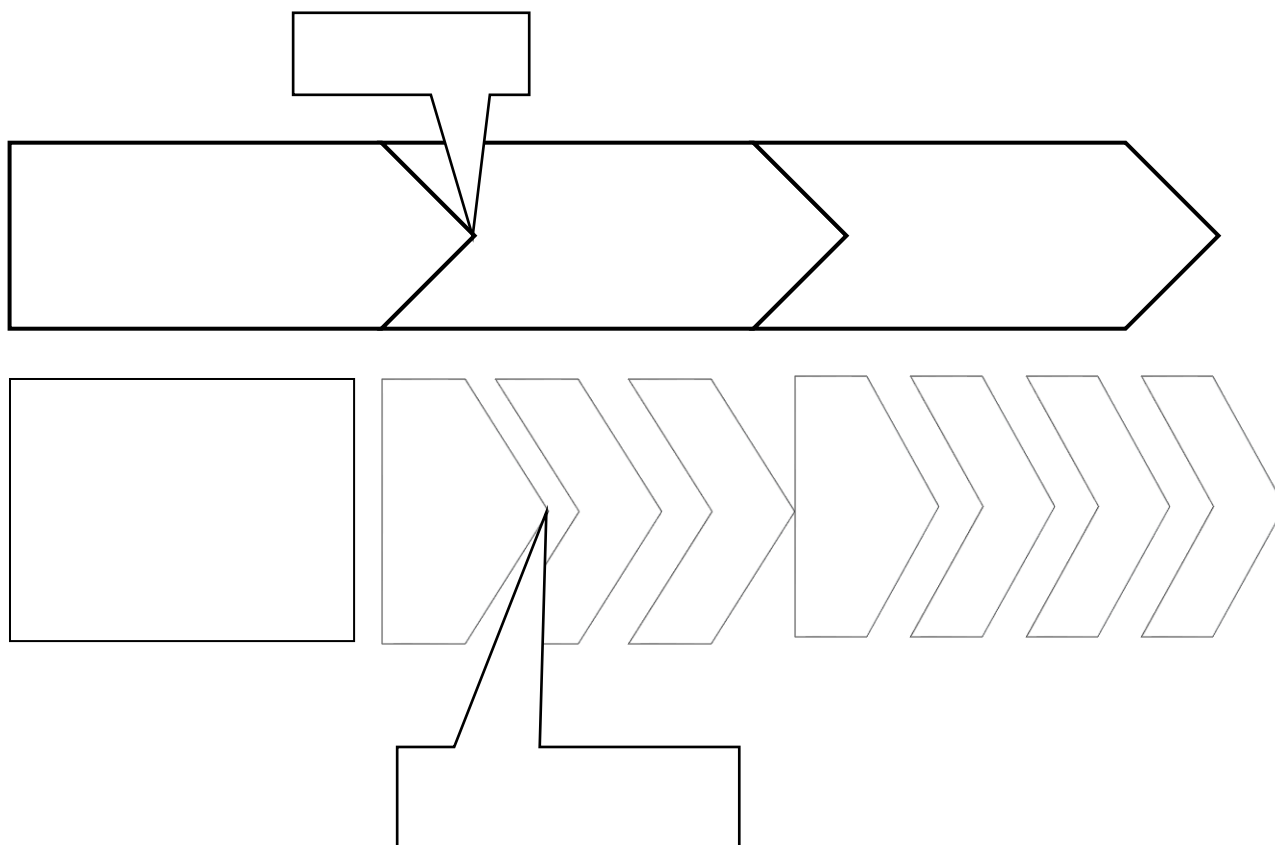

**Elvégezheti-e Kovács István terhelt testének átvizsgálását dr. Minta Anna orvos?
Válaszát indokolja!**

8. Feladat a büntetőeljárás dinamikus részéhez - Az előkészítő eljárás és a nyomozás

Az alábbi séma és megadott fogalmak segítségével vázolja a büntetőeljárás szakaszait, töltsse ki a táblázatot!

1. vizsgálat
2. vádemelés
3. nyomozás
4. megalapozott gyanú
5. másodfokú eljárás
6. harmadfokú eljárás
7. gyanú
8. felderítés
9. esetleges, operatív szakasz
10. elsőfokú eljárás
11. előkészítő ülés
12. előkészítő eljárás
13. bírósági szak

9. Komplex feladatmegoldás a vádemelés témaköréhez

1. Olvassa el Bócz Endre a vádiratszerkesztésről szóló tanulmányát!

(Bócz Endre: A vádiratszerkesztésről,

http://ujbtk.hu/wp-content/uploads/2015/03/MJ201501_BoczEndre.pdf)

2. Vesse össze az olvasottakat a Be. 422. §-ával és készítsen vázlatot a vádirat tartalmi elemeiről!

3. A tanulmány, a Be. és az elkészített vázlat segítségével készítsen a 2017. XC. törvény rendelkezéseinek megfelelő vádiratot!

Szükség esetén használja a Jogtárban található iratmintákat!